

EL PROGRAMA

Publicació del Comitè Comarcal Federalista de Baix Empordà. - Surt els diumenges

Tercera Epoca

Sant Feliu de Guixols, 23 juliol 1933

Núm. 113

El perill feixista

L. Trotsky, en un recent article que ha estat publicat i reproduït per revistes i diaris europeus, llança una condemna àcida contra l'hitlerisme alemany.

Hitler, diu, es prepara per a la guerra. La seva política en el domini de la economia no és dictada per una concepció abstracta d'autoritat autònoma, sinó, per sobre de tot, per la cura d'assolir un màxim d'independència econòmica en un cas de guerra. A les necessitats de la preparació militar ha de restar subordinat el treball. Però, el propi caràcter de les al·ludides mesures indica que no es tracta pas del futur. Un atac contra l'Occident en un esdevenidor més o menys pròxim no pot aconduir-se més que a condició d'una al·liança militar entre l'Alemanya feixista i els Soviets. Mes, cal remarcar que sols la part més turbulent de l'emigració russa blanca pot creure en una possibilitat de tal absurditat o pot assajar de fer-ne una amenaça.

Fins ací Trotsky. El perill feixista es manté a cada moment. No sols sota el punt de vista ideològic, com a repulsió de les idees morals, com un retrocés de l'avenç humà. Com a amenaça de la pau dels pobles, tota dictadura ofereix possibilitats funestes. Una nació sotmesa al caprici, a la megalomania d'un dictador, és una nació que resta exenta de control, que viu una existència artificial i irregular. És una nació llançada a la voràgine de la quimera personalista, lliurada a la irresponsabilitat i a la follia.

Aquest és el pitjor dels perills que presenta el feixisme.

És innegable que l'Europa camina cap a una transformació, a una organització nova. Els efectes de la guerra l'aconduïxen a aquests resultats inexorables. La decadència continental és ben palesa. Calen rectificacions profundes.

Però, aqueixa organització transformada, ha d'inclinar-se al poder del feixisme?

Es la solució adient caure en les grapes d'una dictadura?

Justament, el morbo que ha deixat la guerra, una de les conseqüències més malignes, és l'exemple de feixisme que en totes les nacions bel·ligerants va imposar-se.

Trotsky, el capdill del comunisme integral, el blasmador de l'oportunisme bolxevic, s'acull a una esperança. Des del seu exili de Prinkipo creu encara en la força vital del vell continent per a refermar una nova etapa històrica, per a imposar als pobles els principis sobirans que són garantia de salvaguardia de les adquisicions econòmiques i culturals que compendien la civilització europea.

A aquesta esperança ens acullim també plens de fervor i d'optimisme en l'esdevenidor.

Labor positiva

La cristallització dels preceptes en lleis, la tangibilitat de la seva eficàcia, heus-ací la labor que cal per a donar satisfacció al poble.

Quan els serveis que ha de pendre cura la Generalitat de Catalunya siguin materialment traspassats; quan l'Hisenda del poder autònom trobi els elements indispensables de nutrició per assegurar la vida orgànica de Catalunya, les primeres concessions que ha de lliurar han d'ésser de caràcter utilitari en el sentit de crear beneficis directes a la col·lectivitat.

Comprent-ho així, comencen els seus actuals consellers a preocupar-se d'establir reformes i fomentar participacions d'ordre social que presentin una cooperació mutualista a profit dels jubilats del treball i dels sofrents físics.

El Conseller d'Assistència Social F. X. Casals té planejat un mitjà que, de portar-se a la pràctica, serviria de alivi a l'estol important de vells que han trobat per a tota recompensa al seu treball de sempre, un acomiadament de les seves activitats sense cap mena de compensació.

Deixem parlar al senyor Casals per a explicar el projecte.

«Aquesta nit— comença dient — marxo cap a Madrid com a element de la Comissió d'Assegurances Socials de la Caixa de Pensions, per tal d'assistir al ple de l'Institut Nacional

de Previsió que s'ha de celebrar demà.

de Previsió que s'ha de celebrar demà.

El senyor Casals afegí que en aquesta reunió plantejarà el problema del retir obligatori de l'obrer, en el sentit que tot seguit comenci a fer-se l'abonament d'una pesseta diària als obrers que han arribat als 65 anys i que no s'espera fer-ho l'any 41, tal com s'ha assenyalat en una recent disposició.

Segons els càlculs fets pel senyor Casals pot donar-se tot seguit aquesta pensió i encara sobraran cabals. Creu que en arribar l'any 41 podrà donar-se als obrers vells de quatre a cinc pessetes diàries a base de què els obrers aportin des d'ara a l'obra del retir obrer una contribució voluntària.

Ell, per la seva banda, procurarà que la Generalitat contribueixi també a aquesta aportació amb una quantitat.»

Dades posteriors fan creure que les gestions de l'esmentat conseller han donat resultat satisfactori.

No serà difícil, doncs, que en un breu termini s'implanti a Catalunya el subsidi a la vellesa com a principi inicial de reparació.

Cert que la materialitat de l'aportació resulta, de moment, minsa; però, cal obrir el camí per a facilitar el curs de més àmplies reivindicacions, per a reduir, progressivament, les fondàries que intercepten la seguretat de vida de tots els homes que han dedicat els seus anys a la labor quotidiana.

Seguint per aquest camí, l'obra governamental, ultra el caire benivolent que la pot distingir, tindrà, innegablement, la confiança i la simpatia de tot un poble.

Dues rebel·lies

L'esperit de rebel·lia viu en nosaltres com una mena d'esperó de la pròpia dignitat.

Un home digne no pot deixar de ésser rebel. Mirem la història i veurem que els pobles, precisament quan han palesat una fortalesa interior més definida i vigorosa i menats per aquesta cremada excitant que és la rebel·lia han agafat les armes, han estat precisament en aquells instants heroics que han escrit les millors planes de la seva història.

Amb poesies, amb cançons, amb

tot el lirisme dels nostres poetes, hem immortalitzat Sagunt, Numància, Saragossa, Girona... i Jaca. La rebel·lia del poble que no vol viure oprimida, repetim-ho, en aquells terribles moments de sacrifici, no amb literatura, no amb oratòria endormiscant sinó amb valentia, amb les armes a la mà, donant, estentori, el crit de guerra, ha esculpit, per a record i per a exemple del futur el que deu fer-se quan la voluntat roman encadenada: Trencar les cadenes!...

Quan el poble ha deixat d'ésser rebel, i vençut per l'opi del fanatisme en llurs somnis falsos ha mirat més la fantasia que la realitat, aquells moments són, pels que llegeixen les històries, el punt flac de l'edifici, la claudicació de la dignitat. Per això l'entrada de Ferran VII a Madrid, sota la pluja de flors i els crits de «Vivan las cadenas!», signifiquen, per culpa de l'inconsciència popular, l'enganyifa més indecorosa del Borbó canalla que, jurant respectar la Constitució, conspirava a l'ombra per a implantar la monarquia absolutista.

No obstant, hi ha dues menes de rebel·lia. No totes les rebel·lies són justes, són raonades. Per a definir i delimitar l'una de l'altra, n'hi ha ben bé prou mirant si el sentiment noble i pur que deu viure en nosaltres, respon en el precís moment de reclamar el seu judici. Si quan l'home vol emprar la rebel·lia el seu interior li diu «avant!», aquella rebel·lia pot ésser equivocada, pot ésser contrària a la raó per què s'ha mogut, però jama la rebel·lia sincera deixa ni un moment d'ésser ben digna. Ara, si quan es vol alçar el poble en armes es comença a especular entre el deure i les possibilitats favorables que la gesta pot reportar sense tenir prou en compte la lògica de l'acció, aleshores ben terminantment podria assegurar-se que la rebel·lia és falsa, perquè no la mena un afany de superació sinó el sentiment baixíssim de la cobdícia més indigna. I en tota mena de gesta popular, en quan Cobdícia s'hi barreja pel mig ho enreda i volatilitza fins el més rudimentari esperit d'elevació.

Per exemple, tenim, ara, dues rebel·lies. L'una, la del 14 de desembre de 1930. L'altra, la del 10 d'Agost de l'any passat. En totes dues les armes hi donaren el to tràgic. Per tant, elles tenen, ben concret, un punt d'analogia: l'aixecament armat.

Ara preguntem-nos: ¿són ambdues d'un idèntic principi de lògica? Ràpi-

Banc Urquijo Català

Domicili Social: BARCELONA, Pelai, 42

Delegació
de
Sant Feliu de Guixols

COMPRA - VENDA DE VALORS
CUSTODIA DE VALORS
NEGOCIACIÓ DE CUPONS
COMPTES CORRENTS AMB PESSETES
I MONEDA EXTRANJERA
I TOTA CLASSE DE OPERACIONS
BANCARIES

Destileries BONET

SANT FELIU DE GUÍXOLS

Unic fabricant de les especialitats:

Gran licor ESTOMACAL BONET i Anís refinat EL TROMPO

Premiat amb Diploma d'Honor i Medalla d'Or en l'Exposició de París en 1897. Membre de la Societat de Industrials i Inventors de París. Gran Diploma de Honor i Medalla d'Or en l'Exposició de Barcelona de 1912.

Es ven

Botiga
de comestibles
i pesca salada

Acreditada i centrada

RAÓ: A la nostra Administració.

da, la veu interior respon que no. Un detall. Mentre García Hernández i Fermí Galan, donaven la cara i al davant dels seus companys de rebel·lia corrien cercant la realitat d'una democràcia positiva, i als companys els hi deien «compañeros» i els parlaven de la realitat dramàtica en que s'aventuraven, i al caure assassinats per la vilesa canalla i criminal d'uns despotès, cridaven aquells immortals visques a la República venerada i ells (Galan i García Hernández) primers responsables, eren els primers en rebre el pes de l'injustícia d'un règim desquiciat, els altres, els herois «smokinats» de la gesta grotesca del 10 d'agost, no parlaven de camaraderia, no deien «compañeros» sinó «soldados» i valent-se de l'autoritat que estrelles i galons els hi donaven feien sortir uns infortunats i autoritàriament, valent-se de la força (no de l'ideal) els feren caure ensagnant els carrers madrilenys i a Tablada un general (Sanjurjo) a base d'un barril de vi, embriagant els soldats, volien, valent-se de l'inconsciència de l'embriagat llançar-los a la guerra contra els seus germans d'idees, i a l'hora de les responsabilitats, fracassat el cop (?), ningú vol haver fet res, després d'haver comès el crim conduint a la mort uns pobres nois, pretenen deslligar-se de compromisos i fugir per la tangent (fugida covarda) com si l'atac a la República i el pes de les cinc víctimes immolades a Madrid per culpa seva no tinguessin una valor entre nosaltres i un pes en la seva consciència criminal.

I mentre Galan i García foren assassinats per la justícia monàrquica en diumenge, sota el pretext de complir així amb l'esperit que deien sentia el poble en aquells moments, delictes dels herois que quatre mesos després la massa popular elevada a les més altes jerarquies fent caure legalment el castell de cartes que sostenia la corona, ara, els vertaders delinqüents que porten uns homes a la mort, reben del règim, tota mena d'atencions i legalismes i ells, en paga, (si no ells els seus defensors que en resum de comptes són com ells) s'atreveixen a insultar les representacions del règim implantat per pròpia voluntat del poble. Ens trobem, doncs, en la paradoxa grossera de que els acusats acusen mentre la legalitat no pren les mesures adients per a salvaguardar la dignitat befada per les insidies dels lletrats.

Entretant, per reacció, el poble va sentint la fiblada de la indignació i es fastigueja de llegir el diari perquè en la Sala del Suprem hi ha moments en que sembla que els papers vagin bastant a la invertida.

I el fet fa nèixer, fa destacar dintre

nostre l'esperit de rebel·lia, ofesa la nostra dignitat. I la rebel·lia que sentim, no comprèn els legalismes massa rígids. No som inhumans. Es que trobem que les lleis fetes pels homes a vegades no responen pas prou eficientment amb vertader sentit de l'humanisme pur.

Per exemple: tots sabem que hi han culpables, ja que foren detinguts en ple carrer, en ple moviment, amb les mans en la massa, instigant els soldats. Per tant, el càstig és cosa que vé raonada, clara, precisa. En conseqüència, un delictes d'aquesta dimensió mereix una sanció adequada. Si féssim un referèndum nacional la resposta seria una. Però vé el legalisme i davant de les lleis de legalitat van perillant els principis de justícia.

No som inhumans. Al contrari. Tenim espiritualitat; vivim el caliu de les idees. Tenim sentiment; el cor se'ns deprimeix pensant en les víctimes caigudes a Madrid.

A més volem la República. Per defensar-la ho donariem tot. Inclús la vida. Atacar la República amb les armes a la mà val la vida, ja que amb la vida en perill es respongué a l'atac. I quan l'atac fou baix, innoble i criminal, la resposta més humana és la llei del Talió.

Probablement no serà entès així per tothom i el concepte bàrbar que emetem o farà riure o ens aparenterà com a feres obcecades. Però i aquells cinc germans caiguts a Madrid, no representen res? Si haguessin estat cinc generals, tal vegada, jurídicament, el delictes tindria un grau més fort. Més potser per la mare dissortada a qui han assassinat llur fill, aquest no és plorat el mateix si era general com si era soldat ras? Nosaltres, perquè som precisament humans, i veiem les coses així considerem el crim comès com a una salvatjada sacra. I per tant, el correctiu deu ésser fort. Sinó, hem d'esperar que hi tornin?

HECTOR PUIG BUSSOT.

A Dios rogando y con el mazo...

Se vé que el cura de La Bañeza (León) está por lo positivo y no se fia de lo que pása y se ordena, desde tejados arriba.

Entró un sujeto en la habitación donde dormía el sacerdote y le exigió que le entregara cuanto dinero tuviese, pues él carecía de lo más indispensable para poder alimentarse.

El cura párroco hizo como si accediera, pero ¡caray! no fué así; cuando el individuo (necesitado) trataba de abrir el cajón que le mostró el «señor» cura, éste, sin encomendarse a Cristo Crucificado, le descerrajó un pistoletazo y le dejó «pati-tieso» y cadáver hasta las uñas.

Otro individuo, que estaba en la calle, subió, y otra vez el cura, y sin rezar el consabido «padre nuestro» le soltó otro balón, que pulverizó la vida del intruso que corrió la misma suerte que su compañero. ¡Gran pesadilla la nuestra, si nos atrevemos a dar muerte a un inofensivo pavo! Quedamos atónitos, figurándonos que es un acto repudiable y que indulgencias no admite.

En cambio, un ministro de Dios, no siente impresión alguna por el prójimo que «vé morir», vulnerando la piedad, que inspira siempre el delincuente.

Predicar es una cosa y ejercitar es otra, dirán ellos. Triste cuadro es la realidad. La Iglesia, la razón del lamento no la admite, desgarran sus equivocaciones, es absurda su manera de obrar, fatídica es su figura.

Sin Dios, vivimos mudos, y ellos, los de una fe y creyentes sin par, con voz cavernosa exclaman: «A Dios rogando y con el mazo dando», y así van tirando de «beta» como suele decirse a los que viven de una manera extravagante y engañosa...

ROMULO SUREDA.

San Feliu de Guíxols, 6 8-33.

INFORMACIÓ COMARCAL

St. Feliu de Guíxols

Sessió de l'Ajuntament del dia 12 del corrent. — Vallç, Campà i Bonal.

S'aprova l'acta de la sessió anterior i així mateix l'extracte dels acords presos durant el mes de Juny propassat.

Es concedeixen els permisos que sol·liciten a «Nuevo Casino La Constancia», per a aixecar un envelat els dies de la Festa Major, a Rufi Romà i Narcís Ribot, per a construir sengles

albellons de desguaç.

Es llegit un comunicat de la Quedatura d'Indústria de Girona, diguent que correspon a aquest Ajuntament concedir el permís per al funcionament del motor de la fàbrica Banaset i Sant Miquel, en el cas que els tècnics trobin de conformitat la reforma portada a terme. S'acorda concedir aquest permís vist l'informe favorable emès per l'arquitecte assessor senyor Joan Bordàs.

Passen a informe instàncies de Francesc Tornabells, per a instal·lar

la calefacció central al saló d'espectacles del «Casal Llevantí» i de Santiago Clapés i altres, sol·licitant permís per a explotar l'envelat bastit pel Casino «La Constancia», els dies 5 i 6 d'Agost, sense pagar arbitris.

Campà diu que el mestre senyor Brugué demanà una subvenció per a fer una excursió amb els nens de la seva escola i proposa, vist l'èxit assolit per la mateixa, una subvenció de 35 pessetes, S'acorda.

El mateix Campà proposa fer una crida als propietaris que disposin de locals amb condicions per ésser habilitats per escoles perquè els ofereixin fixant condicions, a fi d'activar les gestions que es deuran efectuar per a instal·lar als escolars d'acord amb les disposicions recents. També s'acorda.

S'aixeca la sessió a dos quarts d'onze de la vetlla.

Moviment del port de Sant Feliu de Guíxols durant la primera quinzena de Juliol. — Velers espanyols «Comercio» (2 vegades), procedent i amb destí a Barcelona, i «Centauro», procedent d'Eivissa i amb destí a Barcelona.

Vaixells espanyols «Cabo Sacratif», procedent de Bilbao i escales i amb destí a Marsella, i «Cervera», procedent d'Algecires.

Vaixells anglesos «Cano», procedent de Lisboa i amb destí a Londres; «Pinto», amb destí a Liverpool; «Ponzano», amb destí a Londres i Amberes, i «Carpio», amb destí a Liverpool.

Vaixell suec «Masilia», procedent de Gothenburg i amb destí a Marsella.

Ajornament. — La «Gaceta» publica un decret ajornant per tres mesos més el plaç senyalat en el mes de Març per a formular l'estudi tècnic de la possibilitat d'ampliació i intensificació del consum nacional del suro.

Sembla que aquest ajornament és degut a que s'ha considerat insuficient el plaç anteriorment fixat de 3 mesos per a produir la informació oberta a l'objecte de facilitar la deposició de punts de vista entre els elements afectats pel projecte pendent.

Programes de festes. — L'empresa de S'Agaró ha publicat un artístic àlbum per a presentar el programa de festes i esports de la temporada d'estiu.

El gust aristocràtic que distingeix sempre als directores en aquestes publicacions, es palesa superlativament en l'actual any.

Els obradors gràfics Viader de St. Feliu han pres cura de la impressió i han excel·lit en ella de manera excepcionalment, tal com té habitud de palesar el crèdit d'aquest establiment, orgull de la nostra ciutat.

—La C. O. P. F. S. F. G. ha pu-

TRANSPORTS I AUTOS DE LLOGUER

DOMENEC OLIVER

Servei de càrrega i encàrrecs entre Palafrugell, Palamós i Barcelona

Servei entre Palamós i Caldes de Malavella i de Palamós a Sant Feliu de Guixols i viceversa

PALAMOS

BARCELONA

Passeig Doctor Robert, 2 i 4. Tel. 46 * Princesa, 11, Tel. 19844. Urgell, 25, Tel. 35914

Demaneu sempre

les excel·lents gasoses

BATET

Les gasoses BATET són fabricades únicament amb sucre

blicat també, com cada any, un vistós programa de les festes de la ciutat.

Ultra els gravats relacionats tots en termes de la nostra terra, s'hi distribueix un text molt adient.

Aquest programa ha estat imprès als obradors locals J. Comas Pagés, i cal dir que el treball, pel gust d'exposició, honora la firma productora.

Regraciem als editors senyors Carre-rach i Pagés l'atenció de l'oferiment d'un exemplar d'aquest programa.

REGISTRE CIVIL. — Moviment demogràfic registrat en aquesta ciutat durant els dies 14 al 20 del corrent.

Naixements. — Maria Rosa Torroella Costa, de Ramon i Maria; Carme Serra Serra, d'Esteve i Narcisa; Emilia Soler Vidal, de Pere i Maria; Enric Mantes Padrós, de Josep i Carme; noi N., d'Arcadi Viñas i Pilar Bosch.

Defuncions. — Vicens José Villa, de 29 mesos.

Matrimonis. — Antoni Bargeli Seva amb Teresa Boada Coll.

Noces. — El nostre estimat amic Antoni Bargeli, director de «L'Onada», antic síndic del nostre Ajuntament, s'ha enllaçat dijous passat amb la bella guixolencina Teresa Boada.

Expressem la nostra cordial voluntat de que el nou matrimoni aconseguixi una sèrie inacabable de prosperitats, tantes com mereixen per les seves qualitats i simpaties.

Propaganda a favor del suro. — La Comissió Mixta del Suro ha obert un concurs per a premiar els millors cartells de propaganda a favor del suro.

Aquest Concurs consta de dos sèries. Una és destinada a fomentar l'ús del suro aglomerat, dit aïllant.

L'altra és per a la propagació del consum de taps.

S'ofereixen premis de mil pessetes i de 500 als artistes que resultin favorats.

Incendi important. — A la fàbrica d'aglomerats de suro Estrada & Carreró d'aquesta ciutat va produir-se a la matinada del divendres un foc important, que comensà segons sembla a la secció dels forns i es propagà totseguit, donada la naturalesa predisposada del gènere que es treballa en aquelles seccions, a altres departaments de la fàbrica.

Gràcies, però, que la matinada era calma i al servei d'extinció que disposa la casa, es pogué localitzar l'incendi a la demarcació de la pròpia fàbrica.

Cooperà àdhuc a neutralitzar els efectes, el cos municipal de bombers.

Les pèrdues són de bastant importància.

Segons referències, ni l'edifici sinistrat, ni les existències i maquinària, estaven assegurats.

La Bisbal

El primer festival de la joventut de l'Ateneu. — El festival celebrat diumenge passat a l'Ateneu Pi i Margall amb el qual feia el seu debut la «Joventut» de la casa de nova creació, constituïu un èxit remarcable.

El «clau» de la festa, com deia molt bé el prospecte, fou el ball de vestits de 4'50 pessetes amb el qual les jovinetes habituals concorrens a les festes de l'Ateneu, demostraren

ES VENEN 2 COTXES

■ Un ESTUDEBAKER SEDAN 4 portes, en molt bon estat, 6 rodes noves, faros Marxal per

2.500 Ptes.

Un BUICK SEDAN, ha fet 37 mil ktrs, 4 portes, 6 rodes noves, 5-7 places, completament nou per

5.000 Ptes.

Raó: EMILI GROS - Garatge - Carretera de Girona, 4 - PALAMÓS

la seva destresa i la seva gràcia pulguèrrima de faisó ben encisadora. Unes 38 senyoretetes es presentaren amb vestit apropiat al concurs, la major part d'ells confeccionats en hores de lleure per les pròpies concursants, lo qual encara és més de lloar, ja que en la gran majoria no es tractava de vulgars vestits, sinó de fines confeccions que d'haver estat fetes en robes bones, haurien resultat veritables «toilettes».

La desfilada de concursants davant del Jurat Qualificador fou vertaderament apoteòsica per l'excelent manera com havia disposat l'acte la comissió de la Joventut.

Igualment fou presenciada amb viu interès per la compacta multitud el repartiment de premis, que a juí nostre fou fet pel Jurat amb molta imparcialitat i justícia, cosa ben difícil en aquesta mena de concursos, on un vestit s'assembla a un altre com una gota d'aigua a una altra gota d'aigua.

Salvant petits detalls d'organització que d'haver estat superats, hauria guanyat la festa cent per cent, lo qual s'ha de dispensar per ésser, com hem dit, la primera actuació de la Joventut, la festa en general revestí tots els caires d'una gran solemnitat.

Una revelació per a nosaltres fou l'actuació de l'orquestrina «La Principal» de Palafrugell, car estigué tan encertada en totes les obligacions que se li confiaren, que ens permetem pregar a la Joventut que tingui present a dita entitat musical per a successives contractes Francament, s'ho mereix.

Intromissió intolerable. — El clergat local ha circulat unes fulles en les quals aparentant volguer protegir a la població escolar contra possibles desviacions espirituals en la present temporada de vacances, la invita a la pràctica d'uns actes completament renyits amb les modernes normes pedagògiques, i prohibits per les lleis laiques de la República, barrejats aquests amb algun esport i alguna excursió.

A tal fi, sabem que diàriament recuten tots els nens i nenes que poden, enganyant-los amb alguna davi-da; i sense demanar permís a cap autoritat i infringint de ple la vigent llei d'associacions, han llogat un ampli local (la sala de ball que abans tenia el Centre Catalanista) per a practicar-hi l'ensenyança religiosa i tot el que els vingui bé contra la República, no cal dir-ho. Acabada la classe, amb tot descaro i ben impunement, fan baixar els nens al carrer i formats marcialment com en els bons temps de la Monarquia, els fan anar a l'església a entonar himnes litúrgics. Intolerable, senzillament intolerable.

Ja sabem que ha estat denunciat el cas al senyor alcalde en el que fa refe-

rència a la formació marcial al carrer i aquest ha cridat al seu despatx al senyor Agustí Planas, clergue major, prohibint-li terminantment que el cas no es repeteixi. Però d'això no n'hi ha prou. És necessari que els pares dels nens s'enterin on van els seus fills durant el dia mentre ells són al treball, puix estem segurs que la immensa majoria d'obers no en són sabedors que estan en mans de la clerecia que volguent mantenir la seva influència material intenta subvertir la intel·ligència del nen aparentant practicar un postulat espiritual que és completament fals; i menys encara que estan en mans d'un individu que ha burlat el vot de castedat demostrant molt tèrboles intencions amb els infants. (Vegi's el número de «Ciudadania» del dia 6 del corrent).

Igualment recabem l'apoi en la nostra repulsió, dels mestres i mestresses d'escola locals, per quan el clergat amb el seu procedir burla la disposició que concedeix les presents vacances als escolars, ja que si es tolera aquesta seva intromissió mantenint en aquesta època en locals tancats als nens, no sabem veure per què es concedeixen o perquè es donen dites vacances. Si això hagués de prevaldre, seria més racional que les escoles continuessin funcionant tot l'istiu, abans de donar ocasió que els nens vagin a raure a mans de gent oscurantista i fanàtica i inculcadora de venals sofismes a les tendres intel·ligències dels nens.

Confiem que les autoritats republicanes posaran mà a aquesta intromissió del clergat local, i que també els pares dels nens procuraran indagar de que es valen els elements reaccionaris per a reeixir de les seves maquinacions en perjudici del bon sentit liberal que la majoria professen, a fi de contrarrestar la seva nefasta actuació.

I si no es fa així, pot donar-se el cas que un dia el poble acabi d'un cop amb aquests abusos, assaltant el local on tenen lloc aquelles classes clandestines, i on es vexa la República i es trepitja la llei, perquè amb aquesta actitud de cooperació ciutadana es creurà treballar pel sosteniment de la puresa dels ideals de la revolució pacífica del 14 d'Abril.

ADVERTIMENT

Per a que els editors d'EL PROGRAMA puguin donar compliment a la llei que regula les vacances dels obrers, en la setmana del 31 de Juliol al 6 d'Agost, el número del nostre periòdic corresponent a la mateixa, deixarà de publicar-se.

Per a compensar aquesta obligada incomunicació, l'edició del dia 30 apareixerà de doble format.

Palamós

— Per l'Alcaldia s'ha fet públic per mig d'un ban, que roman exposat en la Secretaria de l'Ajuntament als efectes d'exàmen, el plec de condicions que servirà de base per a l'adjudicació, mitjançant concurs, de tot el mobiliari escolar necessari per al funcionament de les noves Escoles. Els concursants podran presentar les propostes pertinents fins el dia 10 d'Agost proper i hora de les 12 del matí.

— El passat dia 9 del que som s'efectuà la recepció definitiva del nou edifici escolar construït per l'Estat amb subvenció de l'Ajuntament, destinat per a escoles graduades. Assistiren a l'acte, ultra el Sr. Alcalde En Fermí Oliver Bech, manta Srs. regidors i Secretari de l'Ajuntament.

L'edifici ha estat construït pel senyor contractista d'obres En Joan Riera Pallàs i l'autor del projecte i direcció de l'obra ha anat a càrrec del Sr. Arquitecte En Rafael S. Echeverría. Assistiren també a la recepció els esmentats Srs. i l'Arquitecte Sr. Josep Riera. El Sr. Echeverría representava l'Oficina tècnica del Ministeri d'Instrucció Pública.

— L'Ajuntament com altres anys ha cedit l'actual edifici destinat a Escoles de nens per a estatge de la colònia d'assilats de la Casa d'Assistència i Ensenyament de Girona, durant la temporada estiuenca.

Moviment del port des del primer de Juny fins a la data. — Vaixells nacionals: vapor «Ampurdán», de Barcelona (6 vegades); veler «Antonieta», de Palma; vapor «Berga», de Sevilla; vapor «Cabo Blanco», de Santander; vapor «Ario», de Sevilla; veler «San Francisco», d'Eivissa; veler «Virgen del Remedio», de Vinaroç; veler «Adán», de Torreveja; veler «Carmencita», de Vinaroç; veler «Centauro», d'Eivissa; vapor «Cabo La Plata», de Huelva; veler «Antonieta», de Palma; vapor «Berga», de Huelva; veler «Cala Bona», de Palma; veler «Paquito Vera», de Cartagena; vapor Cabo Sacratif, de Santander; veler «Virgen del C. Pastora», de Vinaroç; veler «Pedro Compte», d'Eivissa; vapor «Cervera», d'Algecires; veler «Cala Mitjana», de Cartagena; veler «Maruja Molina», de Villa Alhucemes; vapor «Konstan», de Rabat; veler «Vicente Ferrer», de Villa Alhucemes.

Vaixells estrangers: vapor norueg «Dokka», de Cardiff; vapor anglès «Churruca», de Lisboa; vapor italià «Cellina», de Marsella; vapor norueg «Cypria», de Marsella; vapor anglès «Toussika», de Galatz; vapor italià «Valleluca», de Palermo; vapor anglès «Cano», de Lisboa; vapor anglès «Carpio», de Liverpool; vapor italià «Doride», de Cagliari; vapor anglès «Ponzano», de Londres; vapor yugoeslau «Kostrena», de Catània.

— Per a dimarts, dia 25, a les 10 nit, hi ha anunciada una gran funció benèfica a favor de les germandats locals. El programa és molt escaient i atractiu i és d'esperar que el públic ompleneixi el Teatre Carme, aportant així el seu òbol a aquesta simpàtica festa altruïsta.

La Redacció local

14 Juliol

Aquesta data memorable per a la història universal, tindria d'ésser recordada amb veneració per tots els homes, com a memoraça de la lluita per la conquesta de la llibertat humana.

L'Europa monàrquica del segle XVIII, que havia consolidat poderosament l'absolutisme, i amb ell, el regnat de l'abús i l'arbitrarietat, de la violència i la corrupció, era obra del Catolicisme, que havia fet la política a grat de l'església, fent creure al poble, que el govern era obra de la providència, i abusant d'això els reis de *dret diví*, que s'averonyien de conuiu amb el poble, s'allunyaren, isolant-se on no arriuessin les queixes i els gemecs de les classes inferiors, que ells arrancaven amb les seves iniquitats, fins que desfé tal artifici l'estol de filòsofs i escriptors de l'Enciclopèdia, veritables genis que atacaren les idees que es tenien per sagrades i posaren de manifest als pobles totes les iniquitats, vicis i crims dels governants i donaren unes noves doctrines sobre llibertat humana, que fóren els principis de la fermentació revolucionària.

La transformació que tals idees produïren, es posà de manifest al convocar Lluís XVI, obligat per les exigències de l'esperit públic, l'Assemblea nomenada dels «Estats generals», integrada per representants del poble, noblesa i clero. D'aquestes exigències a la revolució, no distava més que l'aparició d'un home enèrgic que dirigís a les masses. Aquest home fou Mirabeau, que entrà als «Estats generals», acabant el partit popular, sobrepassant el poder de la realesa i venent a la noblesa amb la força del seu geni, transformant el govern d'aristocràtic en democràtic, destruint en pocs mesos tot el que s'havia aixecat i cimentat a través dels segles, i decretant acabada l'època dels privilegis, amb la Declaració dels drets del home i del ciutadà, segons la qual, els homes havien d'ésser considerats igual per la llei i apreciats pel què valien, i no pel títol o fortuna que posseïssin. Totes aquestes reformes, no podien passar sense una gran resistència per part dels que veien amenaçats llurs privilegis, i davant aquesta reacció, el 14 de Juliol del 1789, el poble de París, per pròpia iniciativa i sense quefes, s'amotinà i es llançà al carrer a conquerir els seus drets per la força, prenent la Bastilla, baluart i presó del despotisme, iniciant el primer pas de la seva sobirania i del triomf de la revolució. Després d'aquest fet, l'Assamblea del poble, es féu més intrèpida, seguint portant Mirabeau la marxa revolucionària, fins que, dominat pels seus desordres privats, amb tractes amb les potències estrangeres i còmplice amb la cort per poguer satisfer els seus costosos plaers, volgué fer tornar enrera a la

Banc de Palafrugell

Palafrugell - Sant Feliu de Guíxols - La Bisbal - Torroella de Montgrí - Llagostera

Sucursal de Sant Feliu de Guíxols

TOTA MENA D'OPERACIONS BANCARIES

SERVEI D'AUTOS DE LLOGUER

Robert Marañà

Sta. Llúcia, 25 - St. Feliu de Guíxols - Tel. 119

Revolució, però aquesta ja no podia deturar-la ni la mateixa força que li donà vida, doncs s'havia convertit en un espiritualisme sublim del poble, era l'adveniment de tres sobiranes morals: «la sobirania dels drets sobre la força, la de l'intel·ligència sobre les preocupacions, la del poble sobre els governs». Mirabeau, no veié el seu fracàs perquè morí, plorat pel poble, que no havia comprès que per ell no era més que un instrument per satisfer els seus egoïsmes. La seva mort, fou el triomf pels homes que la seva ombra eclipsava, i amb ella es desencadenà la lluita dels partits, de la que fins llavors Mirabeau, havia sigut el ítre que la contenia.

La Revolució, però, continuà el seu triomf, guiada per els caps de partit més destacats, i el rei, desarmat, no era altra cosa que un rehé de l'antic règim; abandonat dels seus amics, emigrat a Coblença, decidí reunir-s'hi, i fugí amb tota la seva família, per esperar allí a que triomfessin les gestions que els seus germans feien prop dels governs de les potències estrangeres; però reconegut i detingut a Varennes, fou traslladat a París i custodiat a les Tulleries. Aquesta fugida l'aprofitaren els revolucionaris per enderrocar el solí real. La República, que entreveien per primera vegada, els emocionava, i portaren el seu entusiasme a l'Assemblea; però Barnave, que havia acompanyat com a delegat de la mateixa a la família reial, durant el trasllat a París, commogut amb l'espectacle que oferien els monarques, es proposà ajudar-los, i unit als germans Lameth, veient com a única salvació de la monarquia a la Constitució, treballaren a favor d'aquesta, seguits dels seus partidaris i secundats pels elements de dreta, fins lograr proclamar-la, malgrat la campanya de la premsa, element poderosíssim a la Revolució, que havia fundat Mirabeau, que tenia necessitat de

l'extensió del seu verb per els departaments, i de l'oposició dels clubs o partits polítics independents de l'Assemblea i integrats la major part per purs revolucionaris.

Les idees republicanes no podien estar conforme amb la Constitució, i no obstant de trobar-se el territori francès envaït per tropes estrangeres, continuaren la seva labor, fins que feren desaparèixer el tron i proclamaren la República, però es cometé l'error de donar el comandament a un home egoïsta, Robespierre, que no mirant més que el profit propi, es convertí en tirà del poble, i al·liant-se amb Marat, que a manca d'intel·ligència, per guanyar-se la simpatia popular, es transformà en delator, portaren a França a una sèrie de matances, de les que no pogueren lliurar-se ni ells mateixos, que la història recorda amb el nom del «Terror» i durant les quals sols bastava una senzilla denúncia per ésser guillotinat sense comprovació de cap mena, que feren desviar a França del camí traçat per la Revolució, fins que aquesta fracassà, quedant només, algunes de les llibertats que el poble havia guanyat.

En l'actualitat, que n'ha fet França de l'obra dels seus avant-passats? Per comprobar-ho ens cal només examinar dos cassos, un dels quals atany a la política espanyola. Quan l'ex-rei Alfons, fugí d'Espanya, a França, la república democràtica, i breçol de les llibertats universals, el reberen amb els braços oberts i amb ramells de flors, i després de les proves d'amistat que van donar a l'actual règim espanyol, permeten que es conspiri a Fontainebleau en contra d'ell, ben al revés d'una nació monàrquica, com Anglaterra, que permetia viure allà a la família destronada, sempre que no fessin política contrària a la nació que havien abandonat. Si no en tenim prou amb això, mireu el que diu Henri Barbusse: «Jo acuso a tots els

governos francesos que s'han succeït des l'acabament de la guerra, d'haver acollit, animat, ajudat i armat a les societats més o menys secretes de guàrdies blancs, que formen una organització internacional de criminals, quin únic fi és l'assassinat i la guerra. Jo acuso als governs, d'éssers els responsables dels successius assassinats comesos per aquests bandits, quins enormes, nombrosos i opulents grups, estenen els seus tentàculs pel món enter i que tenen el seu centre a França. Jo acuso especialment al govern de Tardieu, d'ésser el responsable de l'atentat de Gorguloff, guàrdia blanc, en relació amb la política francesa. Jo l'acuso d'haver fet en realitat tots els possibles, perquè l'assassinat de Paul Doumer es realitzés, i acuso als seus caps de servei de no haver fet res per impedir-ho..... Repeteixo que en tot el que acabo de dir, no hi ha res que no sia veritat. Res, ni ningú farà callar-me.....».

Creiem que amb lo exposat, n'hi ha prou per dir, sense faltar a la veritat, que el 14 de Juliol de cada any, la nació francesa, honra la gesta dels esforçats paladins de la seva reivindicació i de les llibertats de tot el món, celebrant com a festa nacional l'aniversari de la presa de la Bastilla, després d'haver oblidat els principis essencials que infantaren l'immortal gesta.

V. NICOLAU MARGARIT
Palamós, 8 Juliol 1933

Dispensari de Lluita Antituberculosa i Acció social de les Comarques Gironines

Serveis prestats en el mes de
Juny de 1933.

Malalts que han passat pel Dispensari	633
Malalts visitats per primera vegada	33

Detall dels treballs efectuats

Visites	235
Radiografies	15
Radioscòpies	52
Anàlisis	139

Tractaments: 497

Neumotòrax	13
Injeccions	327
Tractaments amb sanocrisina	24
Tractaments amb tiosulfats	133
Medicaments entregats (a part d'injectables):	

Específics farmacèutics 67, a 41 malalts.

Servei de vacunació antituberculosa amb la vacuna "Calmette Guérin"

Vacunacions fetes, en el mes de
Juny de 1933.

Nadons vacunats a la Capital	} 33
» revacunats	
» vacunats en els pobles de les Comarques Gironines	} 129
Nadons revacunats	

Total . 162

La vacuna B. C. G. s'envia gratuïtament, franca de ports, a tots aquells que la sol·licitin d'acord amb la senyora llevadora o metge. La vacunació es fa per la boca i dintre els deu primers dies de vida de l'infant.

Taxis Villosa

Fermí Galàn (ex Creu) 17, Tel. 80

Sant Feliu de Guíxols